

بیمه آتش سوزی

ابراهیم امانپور

کارشناس بیمه

تعریف بیمه آتش سوزی :

هدف از پوشش بیمه آتش سوزی :

استفاده کنندگان از پوشش بیمه آتش سوزی :

انواع شرایط بیمه آتش سوزی :

الف - بیمه آتش سوزی اظهارنامه ای

ب - بیمه آتش سوزی فرست لاس

ج - بیمه آتش سوزی بشرط جایگزینی نو

د - بیمه آتش سوزی بارزش توافقی

ه - بیمه آتش سوزی با سرمایه ثابت

ی - بیمه آتش سوزی عدم النفع

- ۱- انواع موارد پوشش بیمه آتش سوزی : (بیمه نامه) :
- ۱- بیمه آتش سوزی منازل مسکونی
- ۲- بیمه آتش سوزی تجاری و اداری
- ۳- بیمه آتش سوزی غیر صنعتی
- ۴- بیمه آتش سوزی صنعتی
- ۵- بیمه آتش سوزی انبار و موجودی کالا

خطرات تحت پوشش بیمه آتش سوزی :

الف : خطر آتش سوزی

- ۱- صاعقه
- ۲- انفجار
- ۳- حریق
- ب - خطرات اضافی (تبعی) :
- ۱- زلزله
- ۲- سیل
- ۳- طوفان و گردباد
- ۴- تگرگ

- ۵- ترکیدگی لوله های آب
- ۶- ضایعات ناشی از آب ، برف و باران
- ۷- سقوط هواپیما و یا هلی کوپتر و قطعات آن
- ۸- انفجار ظروف تحت فشار صنعتی
- ۹- سرقت و دزدی
- ۱۰- خسارت وارده به اشخاص ثالث (جانی و مالی)
- ۱۱- هزینه های پاکسازی
- ۱۲- شکست شیشه

استثنائات : (موارد غیر شمول تعهدات بیمه گر) :

نحوه تکمیل فرم پیشنهاد بیمه آتش سوزی :

نحوه صدور بیمه نامه آتش سوزی :

کارشناسی و ارزیابی اولیه (بازدید اولیه) :

وظایف بیمه گذار :

حق بیمه :

- پوشش منازل مسکونی
- پوشش اماکن اداری
- پوشش اماکن تجاری
- پوشش اماکن غیر صنعتی و صنعتی

اقدامات پیشگیری و ایمنی :

اقدامات لازم زمان وقوع حادثه :

تشکیل پرونده خسارت آتش سوزی :

کارشناسی و ارزشابی خسارت :

نحوه پرداخت خسارت :

آنچه که یک بیمه گذار باید بداند :

خدمات ویژه بانک و اطلاعات و خدمات بیمه :

تعریف :

آتش سوزی : آتش سوزی عبارت است از آتشی که از یک منبع حرارتی غیر قابل کنترل سرچشمه گرفته و یا منبع حرارتی کنترل شده ای را ترک نماید و دارای چنان نیروی حرارتی باشد که گسترش و توسعه یابد .

آتش سوزی دو نوع است : اهلی - وحشی

آتش سوزی اهلی مانند آتش سوزی مورد نیاز برای استفاده بشر نظیر آتش بخاری - گاز و چراغهای نفتی

آتش سوزی وحشی : آتشی که از هدف اصلی خود خارج و منحرف می شود .

تعریف بیمه آتش سوزی : بیمه آتش سوزی در واقع جبران زیانهای احتمالی ناشی از حوادث آتش سوزی می باشد که شرکت بیمه با دریافت حق بیمه مربوطه پرداخت خسارت را در مواقع بروز حادثه تعهد می نماید .

هدف :

آتش سوزی از حوادثی است که هر آن ممکن است اتفاق افتاده و بر اثر آن جان و مال فرد و افراد یا مؤسسه و کارخانه یا مجتمع ساختمانی را از بین ببرد .

هدف از بیمه آتش سوزی جبران زیانهای احتمالی ناشی از حوادث آتش سوزی و خطرات تبعی می باشد با توجه به اینکه در یک حادثه ممکن است مبلغ هنگفتی خسارت وارد شود جبران این نوع خسارت از طریق بیمه نامه آتش سوزی بهترین روش بوده و تحت شرایط آن صاحبان اموال و دارائیها براحتی از طریق بیمه تأمین خواهند شد .

استفاده کنندگان :

اماکن مسکونی - اماکن تجاری - کارگاه - کارخانجات - کالاهای - ماشین آلات و کلیه افرادی که در حفظ و بقای مالی ذینفع هستند و می توانند از مزایای این نوع بیمه استفاده کنند .

انواع شرایط :

الف : بیمه نامه عمومی یا اظهار نامه ای : افزایش و یا کاهش موجودیهای مورد بیمه در نتیجه ورود و یا خروج یا تورم در کوتاه مدت باعث شده که صاحبان کالا و تولید کنندگان از این پوشش بیمه ای استفاده کنند و این بیمه نامه معمولاً برای موجودی انبار و با توجه به نوسان موجودیها و همچنین پرداخت حق بیمه متناسب با میزان موجودیها صادر میگردد و بر اساس این بیمه نامه بیمه گذار موظف است در پیام هر ماه لغایت پانزدهم ماه بعد حداکثر موجودی مورد بیمه را طبق اسناد و دفاتر خود کتباً به بیمه گر اظهار نماید و در صورت خسارت احتمالی حداکثر تعهد بیمه گر در این بند همان مبلغ بیمه شده در بیمه نامه و یا الحاقیه های افزایشی می باشد .

ب : بیمه نامه آتش سوزی فرست لاس :

بیمه نامه فرست لاس (first loss) (اولین آتش سوزی یا اولین خسارت) در شرایطی از بیمه نامه فرست لاس استفاده می شود که بیمه گذار مطمئن است هر اندازه خسارت شدید باشد امکان از بین رفتن تمامی مورد بیمه وجود ندارد یا اینکه اموال بیمه شده در سطح جغرافیائی بسیار وسیع و پراکنده است و بر اثر حادثه فقط بخشی از آن دچار خسارت می شود و همچنین می شود آن را به چندین ریسک مستقل تقسیم کرد و برای مورد بیمه از نظر سرمایه ، خطرهای بیمه شده و سایر عوامل سرمایه فرست لاس محاسبه کرد در مواردی که محاسبه سرمایه کل مورد بیمه امکان پذیر نبود و مرتب در حال تغییر است (مثل انبارهای عمومی) از بیمه نامه فرست لاس استفاده می شود اصولاً در برخی از رشته ها تمام اموال در معرض خطر نیستند نظیر سرقت در اینگونه موارد به جای اینکه مورد بیمه به ارزش کل بیمه شود آن را به حداکثر مبلغی که مبین حداکثر خسارت وارده بر اثر تحقق خطر بیمه شده است بیمه میکند.

در زمینه بیمه نامه های فرست لاس به ۳ نکته بشرح ذیل باید توجه شود .

۱- حداکثر تعهد بیمه گر در هر حادثه مبلغ بیمه شده (ارزش فرسیت لاس) است و به هیچ وجه از آن تجاوز نمی کند .

۲- حق بیمه بر اساس سرمایه کل تعیین می شود لذا بیمه گذار موظف است که باز هم ارزش کل مورد بیمه را در حد امکان برای محاسبه حق بیمه اعلام کند .

۳- بیمه گر در نرخ حق بیمه بر اساس شرایط فرست لاس تخفیف خاص اعمال می نماید .

ج) بیمه نامه آتش سوزی با شرایط جایگزینی و نوسازی :

از این بیمه نامه واحدهای صنعتی و تجاری یا صنفی به دلیل ضریب استهلاک در ارزش واحدهای خود که به ۵۰٪ یا بیشتر کاهش می یابد استفاده می شود و چون به دلیل شرایط خاص اقتصادی جامعه ماشین آلات و تجهیزات و تأسیسات یک واحد به دلایلی ممکن است ارزش روز خود را از دست داده و مستهلک شوند این بیمه نامه با توافق بیمه گر بمنظور جایگزینی و یا بازسازی همین واحدها می باشد .

بیمه گذار کلیه تأسیسات و دارائیهای خود را به ارزش روز ارزیابی و آنها را با قیمت های جدید بیمه می کند و در صورت بروز یکی از خطرات مشمول بیمه اگر خسارتهای وارد شود بیمه گر نسبت به تعمیر و بازسازی واحدهای های آسیب دیده و ماشین آلات و جایگزینی آنها اقدام لازم خواهد کرد .

تورم و افزایش قیمت ها و ادامه روند افزایش دائمی آنها موجب شده که قیمت ساختمان ها و ماشین آلات واحدهای صنعتی نیز بطور مرتب افزایش یابد لذا بیمه گذارانی که ساختمان و ماشین آلات آنها در اثر آتش سوزی از بین می رود قادر نیستند که از محل خسارتی که از شرکت بیمه خود دریافت می کنند ساختمان و ماشین آلات از بین رفته را جایگزین سازند لذا شرکتهای بیمه با ارائه بیمه با شرایط جایگزین و بازسازی به بیمه گذاران در صورتیکه ساختمان و ماشین آلات آنها در اثر آتش سوزی و سایر خطرات تحت پوشش بیمه نابود شود قیمت جایگزین و تجدید ساختمان به آنها پرداخت می نماید . این پوشش مخصوص ساختمان ها و ماشین آلات کارخانجات بوده و موجودی مواد اولیه و انبارها را شامل نمی شود . توضیح اینکه هزینه های بازسازی و یا جایگزینی اموال تلف شده و یا تغییر و تعویض قسمتهای آسیب دیده در صورت تلف شدن و یا آسیب دیدن اموال بیمه شده در اثر خطرات تحت پوشش بیمه نامه و با رعایت شرایط مندرج در

بیمه نامه در تعهد بیمه گر می باشد مشروط بر اینکه مبلغ قید شده از ارزش نو اموال بیمه شده در زمان صدور بیمه نامه کمتر نباشد .

د - بیمه نامه با ارزش توافقی : در این نوع بیمه نامه ها اموال بیمه شده بر اساس توافق تحت پوشش بیمه نامه قرار می گیرد و در آن بیمه گر متعهد می شود که خسارت هر یک از اقلام بیمه شده را طبق ارقام توافق شده بپردازد . لذا ممکن است بیمه گذار خسارتی مازاد بر قیمت اموال بیمه شده در زمان آتش سوزی دریافت نماید . استفاده از این نوع بیمه نامه برای بیمه آتش سوزی تابلوهای نقاشی و کارهای هنری متداول است .

ه - بیمه نامه عدم النفع : بیمه عدم النفع یکی از بیمه های زیان پولی است که در آن موقع تعهد بیمه گر پرداخت وجه نقد معینی متناسب با زیان وارده به بیمه گذار بر اثر وقفه در تولید ناشی از خسارت مادی نظیر آتش سوزی است اگر بر اثر خسارت مادی وقفه ای در جریان تولید یک بنگاه بازرگانی یا صنعتی پیش آید بیمه گر درآمد از دست رفته بر اثر توقف تولید را بر اساس شرایط قرارداد بیمه عدم النفع را جبران می نماید . خسارت وقفه در تولید شامل جمع مبلغ سود از دست رفته و مخارج جاری است .

بیمه عدم النفع زیان ناشی از توقف فعالیت برای مدت مشخصی مثلاً برای یک ماه و یا ۱۲ ماه و ۱۸ ماه و حتی ۲۴ ماه تا زمان شروع فعالیت مجدد واحد بیمه شده را جبران می کند .

تعیین میزان خسارت یک امر حسابرسی است بدین صورت که بیمه گر فعالیت یکسال بلافاصله قبل از توقف تولید را مبنای محاسبه خسارت برای مدتی که متعهد جبران زیان است قرار می دهد .

ی - بیمه نامه آتش سوزی با سرمایه ثابت : بیمه گر خسارت ناشی از آتش سوزی به اموال مورد بیمه را تا حداکثر سرمایه مندرج در بیمه نامه و به میزان خسارت وارده جبران می کند .

انواع بیمه نامه :

- ۱- بیمه آتش سوزی منازل مسکونی
- ۲- بیمه آتش سوزی مراکز تجاری و اداری
- ۳- بیمه آتش سوزی غیر صنعتی
- ۴- بیمه آتش سوزی صنعتی
- ۵- بیمه آتش سوزی انبارها و موجوی کالا

خطرات تحت پوشش :

الف : خطر آتش سوزی

- ۱- صاعقه
- ۲- انفجار
- ۳- حریق

ب : خطرات اضافی (تبعی) :

- ۱- زلزله

-
-
سیل	-۲
طوفان و گردباد	-۳
تگرگ	-۴
ترکیدگی لوله های آب	-۵
ضایعات ناشی از برف و باران	-۶
سقوط هواپیما و هلی کوپتر و قطعات آن	-۷
انفجار ظروف تحت فشار صنعتی	-۸
سرقت و دزدی	-۹
خسارت وارده به اشخاص ثالث (جانی و مالی)	-۱۰
هزینه پاکسازی	-۱۱
شکست شیشه	-۱۲

استثنائات :

- مواردی که خسارت در بیمه نامه آتش سوزی پرداخت نمی شود .
- ۱- خسارتهای ناشی از جنگ داخلی ، شورش ، آشوب ، بلوا ، قیام ، انقلاب ، کودتا ، اغتشاشات داخلی و یا اقدامات احتیاطی و انتظامی .
  - ۲- خسارت ناشی از ریزش زمین ، آتشفشان و بلاهای آسمانی .
  - ۳- خسارتهای ناشی از زلزله ، سیل ، طوفان و طغیان رودخانه (مگر اینکه با پرداخت حق بیمه اضافی بیمه شوند .)
  - ۴- خسارتهای ناشی از مواد منفجره ، دینامیت، تی ان تی و باروت .
  - ۵- خسارتهای ناشی از انفجار اتمی ، اشعه رادیو اکتیو و یون زا .
  - ۶- خسارتهای وارده به مسکوکات ، پول ، اوراق بها دار یا فلزات قیمتی و جواهرات و سنگهای گرانبها.
  - ۷- خسارتهای وارده به اسناد نسخ خطی و هزینه بازسازی نقشه ، جمع آوری مجدد اطلاعات و یا تنظیم دفاتر بازرگانی
  - ۸- خسارت وارده به مورد بیمه در محدوده آتش کنترل شده .
  - ۹- خسارت وارده به موتورها و ماشین های برقی ناشی از اتصالات و اثرات ناشی از جریان برق (پاره شدن هادی ، جرقه زدن امواج برق ناشی از بار زیاد و عدم کفایت عایق بندی خسارتهای که در نتیجه اتفاقات مذکور در سایر قسمتهای مورد بیمه بروز نماید) تحت پوشش است .
  - ۱۰- خسارت وارده به ظروف تحت فشار صنعتی ناشی از انفجار این ظروف .
  - ۱۱- زیان حاصله ازوقفه د رکار و تولید و زیان ناشی از افزایش هزینه تعمیر ، بازسازی و تأسیس مجدد .
  - ۱۲- اثر حرارت بدون آتش سوزی مثل تیره شده رنگ پارچه و یا فرش که در مجاورت بخاری قرار گیرد .
  - ۱۳- تماس مستقیم و فوری با آتش مانند افتادن شیئی در اجاق یا بخاری و امثال آنها .
  - ۱۴- تماس مستقیم و فوری با مواد سوختنی مثل افتادن ذغال یا آتش سیگار بر روی لباس و ایجاد سوراخ در آن بدون اینکه عمل سوختن توسعه و ادامه یابد .
  - ۱۵- تولید حرارت بدون آتش سوزی مانند اکسیداسیون .
  - ۱۶- خرابی در اثر عیب و نقص در ساختمان بدون وقوع آتش سوزی مثل ایجاد ضایعه به گچبری بواسطه حرارت لوله بخاری .
  - ۱۷- خساراتی که در اثر انرژی الکتریکی صاعقه تولید شوند را خسارت غیر مستقیم صاعقه می نامند که تحت پوشش بیمه صاعقه نیست .
- سرقت هایی که هنگام آتش سوزی - انفجار - سیل و زلزله رخ می دهد .

شرایط صدور :

جهت تهیه بیمه نامه آتش سوزی به موارد زیر توجه شود .

۱- تکمیل فرم پیشنهاد بیمه نامه با توجه به اطلاعات زیر

نام و نشانی بیمه گذار ، نوع فعالیت بیمه گذار ، موضوع و مشخصات مورد بیمه (مسکونی ، کارخانه ، کارگاه ، بنگاه ، انبار) مشخصات لیست وارزش اموال و دارائی ها ، وضع بنای سقف و دیوارها (از حیث مصالح ساختمانی) ، تعداد طبقات و مساحت تقریبی ، وضعیت تأسیسات سیم کشی و موتورخانه ، مشخصات وسایل اطفاء حریق ، محل مورد بیمه و خطرات پیرامون آن ، مشاغل ساختمانهای مجاور ، نحوه ارتباط با ساختمانهای مجاور (تعداد درها و پنجره های خروجی نزدیکی بنا به خطرهای شدید تر و تعیین مدتی که ساختمان غیر مسکونی یا بدون استفاده رها می شود . وسایل مخصوص حفاظت و نگهداری که در بنای وجود دارد و وضعیت حقوقی بیمه گذار و آیا بیمه گذار بیمه نامه های دیگری دارد (چه نوع بیمه و از کدام شرکت) .

نزدیکترین مرکز نیروی آتش نشانی و طول مدت رسیدن به محل مورد بیمه - سابقه بیمه ای - سابقه

خسارت

۲- تعیین خطرات تحت پوشش بیمه نامه .

۳- هماهنگی برای بازدید کارشناسان بیمه از محل مورد بیمه .

۴- پرداخت حق بیمه اعلام شده از طرف بیمه گر .

کارشناس و ارزیابی اولیه :**وظایف بیمه گذار :**

۱- برای دریافت پوشش بیمه ای مناسب مشخصات ساختمان و اموال موجود را با توجه به قیمت

سند اعلام کنید .

۲- ارزش ساختمان را بر اساس مترارژ بنا و قیمت تمام شده مساحت (قیمت سند) محاسبه و اعلام

کنید .

۳- برای پوشش بیمه سرقت اثاثه منزل خود حتماً یک لیست جداگانه مشخصات کامل لوازم و

قیمت آن را اعلام کنید .

۴- با توجه به اینکه به منظور صدور بیمه نامه بایستی کارشناس بیمه از محل مورد نظر بازدید کند و

همکاریهای لازم را بعمل آورید .

۵- نسبت به پاسخگویی به سؤالات کارشناس و تکمیل فرمهای پرسشنامه پیشنهاد بیمه نامه

اطلاعات دقیق را اظهار نمائید.

۶- اگر مالکیت اموال بیمه شده به هر علت به دیگری منتقل شود در اسرع وقت موضوع را به بیمه

گر اعلام نمائید .

۷- در صورت کاهش بهای اموال بیمه شده موضوع را بدون تأخیر به بیمه گر اطلاع دهید .

۸- تغییرات در کیفیت و یا وضعیت مورد بیمه که منجر به افزایش و یا کاهش خطر می شود

بایستی سریعاً به بیمه گر اطلاع دهند .

۹- پیشنهاد های خود را کتباً باطلاع بیمه گر برسانید .

حق بیمه :

پوشش منازل مسکونی ، پوشش اماکن اداری ، پوشش تجاری ، پوشش صنعتی و غیر صنعتی

اقدامات پیشگیری و ایمنی :

اقدامات لازم زمان وقوع حادثه :

- ۱- مطلع کردن بیمه گر از وقوع حادثه در اسرع وقت (حداکثر ظرف ۵ روز) حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از اطلاع از وقوع حادثه نسبت به موارد ذیل اقدام نمائید .
- الف - تهیه گزارشهای مقامات انتظامی ، نیروهای امدادگر حداکثر ظرف ۱۰ روز
- ب - ارائه فهرست اشیاء نجات داده شده و محل جدید آنها ظرف ۱۰ روز
- پ - ارائه گزارش در مورد نحوه وقوع حادثه و کیفیت حادثه ظرف ۱۰ روز
- ت - ارائه فهرست اموال موجود در روز حادثه و اموال از بین رفته و آسیب دیده و در صورت درخواست بیمه گر بهای آنها بلافاصله قبل از تاریخ حادثه
- ث - برآورد میزان خسارت بهای اموال خسارت دیده
- ح - همکاری با بیمه گر در موارد تشخیص علت خسارت و تعیین میزان خسارت و شناختن مسئول خسارت و تعیین مسئول خسارت
- ج - پیشگیری از هر گونه تغییراتی در مورد بیمه بدون اجازه بیمه گر بمنظور تعیین علت حادثه تا ارزیابی خسارت مگر اینکه تغییرات در جهت تعلیل و یا رعایت منافع عمومی ضروری باشد .

تشکیل پرونده خسارت :

- ۱- اعلام خسارت : بیمه گزار بایستی در اولین زمان ممکن و ظرف مدت ۵ روز از تاریخ آتش سوزی بیمه گر را مطلع سازد . بیمه گزار بایستی چگونگی و علل حریق و شروع حریق را روشن کند .
  - ۲- ارائه اسناد و مدارک :
- گزارشهای مقامات محلی و نیروی امدادی و نظامی - اسناد و مدارک موجودی کالا - اسناد و مدارک اثبات میزان خسارت - فهرستی از اشیاء خسارت دیده - فهرست اشیاء موجود در روز حادثه - فهرست اشیاء از بین رفته و بهای آنها قبل از حادثه

نحوه پرداخت خسارت :

- ۱- اگر اموال بیمه شده به قیمت واقعی بیمه شده باشد بیمه گر پس از ارزیابی خسارت زیانهای وارده را به میزان تعهد شده در بیمه نامه پرداخت می کند .

- ۲- خسارت پرداختی پس از کسر سهم بیمه گذار به میزان ۱۰٪ (یا فرانشیزی که در بیمه نامه توافق شده) قابل پرداخت خواهد بود.
- ۳- بیمه گر ظرف چهار هفته پس از دریافت کلیه اسناد و مدارک بایستی اقدام به تسویه و پرداخت خسارت در محدوده مسئولیت خود به میزان خسارت وارده است.
- ۴- اگر مبلغ خسارت مورد توافق قرار نگیرد برآورد خسارت توسط کارشناسان انتخاب شده از طرف بیمه گر و بیمه گذار و کارشناسان سوم انجام خواهد شد و در صورت بروز اختلاف شرایط مخصوص بر شرایط خصوصی و شرایط خصوصی بر شرایط عمومی اولویت دارد یعنی اول شرایط مخصوص دوم شرایط خصوصی و سوم شرایط عمومی.

آنچه که یک بیمه گذار باید بداند :

- ۱- اصل حسن نیت : (بیمه گذار بایستی در کمال دقت و صداقت به پرسشهای بیمه گر پاسخ دهد)
- ۲- خطرهایی که می خواهد تحت پوشش بیمه نامه قرار بگیرد بایستی اعلام کند.
- ۳- پیشنهادهای خود را کتباً با اطلاع بیمه گر برساند.
- ۴- در صورت کاهش بهای اموال بیمه شده موضوع را بدون تأخیر به بیمه گر اطلاع دهد.
- ۵- تغییرات در کیفیت و یا وضعیت مورد بیمه که منجر به افزایش و یا کاهش خطر می شود بایستی سریعاً به بیمه گر اطلاع دهد.
- ۶- در صورت تغییر مالکیت مورد بیمه، مراتب را به اطلاع بیمه گر رسانده و نسبت به انتقال حقوق و تعهدات به مالک جدید و یا فسخ بیمه نامه اقدام کند.
- ۷- بیمه گذار در هر زمان می تواند بیمه نامه را فسخ کند.
- ۸- در صورت فسخ طبق تعرفه کوتاه مدت بیمه مدت باقیمانده اعتبار بیمه نامه به بیمه گذار مسترد خواهد شد.
- ۹- در موارد زیر بیمه نامه ابطال و حق بیمه قابل استرداد نمی باشد (کتمان حقایق و خلاف واقع - بیمه کردن به میزانی بیش از ارزش واقعی با قصد تقلب - بیمه همان مورد در مقابل همان خطر و مدت نزد بیمه گر دیگر با قصد تقلب - مباشرت و مشارکت در ایجاد خسارت عمومی - بیمه خطری که قبلاً تحقق یافته است).
- ۱۰- اگر بیمه گزار علاوه بر بیمه نامه آتش سوزی بیمه نامه دیگری برای مورد بیمه داشته باشد. نحوه پرداخت خسارت بیمه گران بدین ترتیب می باشد: اول خسارت از طریق بیمه نامه دیگر جبران می شود و بقیه خسارت اگر باقی ماند و در تعهد بیمه گر اول نبود از محل بیمه نامه آتش سوزی جبران خواهد شد یعنی بیمه نامه آتش سوزی در صورت وجود بیمه نامه دیگری برای مورد بیمه در اولویت دوم قرار دارد.

تعهدات بیمه گر :

خسارتهایی را که شرکتهای بیمه در بیمه نامه آتش سوزی تعهد می کند عبارتند از :

الف) خسارتهای ناشی از آتش سوزی :

(۱) : خسارتهای مادی

۱-۱ خسارتهای مادی که در اثر آتش سوزی به ماده یا جوهر شیئی وارد شود .

۱-۲ خسارتهای ناشی از دوده حاصل از آتش سوزی

۱-۳ خسارتهای ناشی از حوادث حاصل از آتش سوزی مانند شکستن شیشه خرابی یا خسارتهایی که در هنگام اطفاء حریق و نجات اشیاء بیمه شده به آنها وارد می گردد از بین رفتن و یا **گم شدن** شیئی بیمه شده در خلال آتش سوزی و عملیات اطفاء حریق.

اگر بیمه گر ثابت کند فقدان شیئی بر اثر سرقت بوده است د راینجا جبران خسارت نخواهد شد .

(۲) - خسارتهای غیر مادی : مفقود شدن پول بعد از حریق ، عدم امکان استفاده از محل خسارت دیده ، محروم شدن مالک از اجاره بهای حادثه دیده ، خسارتهای ناشی از تعطیل کارخانه یا کارگاه بعد از وقوع آتش سوزی.

(۳) - خسارتهای غیر مستقیم ناشی از آتش سوزی : موارد زیر خسارتهای غیر مستقیم ناشی از آتش سوزی است و با توافق بیمه گر با پرداخت حق بیمه اضافی تحت پوشش قرار می گیرد.

۱-۳ محرومیت استفاده از اموال بیمه شده

۲-۳ عدم النفع و بی کار شدن کارگردان

۳-۳ کم شدن ارزش سر قفلی

۴-۳ تعمیر و جایگزینی کردن اشیاء بعد از آتش سوزی

۵-۳ مخارجی که بیمه گزار برای تمیز کردن و مرتب کردن اسناد و مدارک و بایگانی متحمل می شود .

۶-۳ بیمه به ارزش نو (نو جای کهنه)

۷-۳ هزینه تخلیه ضایعات و تمیز کردن ساختمان پس از آتش سوزی

۸-۳ حق الزحمه کارشناس ارزیاب خسارت در خسارتهای بزرگ

نحوه کارشناسی و ارزیابی خسارت :

الف (ارزیابی خسارت ساختمان :

تعدادی از ساختمان ها مانند مسجد ، کلیسا و بنا های تاریخی ارزش مشخصی در بازار ندارند ، در حالیکه ساختمانهای تجاری ، مسکونی و کارخانه ها ، دارای ارزش و قیمت بازار هستند . برای پرداخت خسارت این نوع ساختمان ها ، ارزیابی خسارت بر مبنای خسارت واقعی برای تعمیر ، مرمت و بازسازی مورد محاسبه قرار می گیرد بطوریکه اموال بیمه شده در وضعیت قبل از حادثه قرار گیرند . اگر اموال بیمه شده در وضعیت بهتر از قبل قرار گیرد این مابه التفاوت از خسارت کسر می شود . یعنی استهلاک از میزان خسارت کسر می شود . استثناء بر این قاعده زمانی است که بیمه گر نورا به جای کهنه تعهد می کند . در این حالت بیمه گر استهلاک را کسر نمی کند .

ب (ارزیابی خسارت ماشین آلات

نحوه ارزیابی خسارت بیمه گذار برای ماشین آلات خسارت دیده ، به سن و نحوه استفاده از ماشین آلات بستگی دارد . اگر ماشین آلات نو باشد و مدت زیادی از عمر و مدت استفاده از آنها نگذشته باشد میزان خسارت قیمت ماشین نو از همان نوع یا نوع مشابه خواهد بود که همان بازده و تولید را داشته باشد . اما اگر ماشین آلات کهنه و قدیمی باشند ولی در مرحله بازده و تولید باشند و هنوز از نظر فنی به کلی مستهلک نشده باشند بیمه گر خسارت را پس از کسراستهلاک می پردازد .

اگر خسارت جزئی باشد بیمه گرهزینه تعمیر و تعویض قطعات رامیپردازد. از آنجا که بیمه گذار با استفاده از خسارت دریافتی به اضافه ذخیره استهلاک در اغلب موارد قادر به جایگزین کردن ماشین آلات آسیب دیده نیست بیمه گر تحت شرایط خاصی ماشین آلات را نیز با شرط نو به جای کهنه بیمه می کند که در آن صورت خسارت پرداختی بیمه گر بر اساس جایگزینی ماشین آلات خسارت دیده از همان نوع یا نوع مشابه بصورت نو خواهد بود که همان قدرت تولید را داشته باشد .

ج) ارزیابی خسارت لوازم منزل

ارزش لوازم منزل ، در زمان وقوع آتش سوزی اساس محاسبه خسارت قرار می گیرد و استهلاک و بازیافتی از آن کسر می شود . اگر قیمت روز وسایل خسارت دیده با قیمت اصلی تفاوت زیادی داشته باشد ، مثل زمانی که اقتصاد تورمی است و قیمت مواد اولیه و وسایل تولید به سرعت افزایش پیدا می کند ، جایگزینی ملاک پرداخت خسارت خواهد بود . برعکس ممکن است ارزش لوازم منزل خسارت دیده که قدیمی هستند بیشتر از قیمت نوی آنها در بازار باشد ، نظیر مبلمان و اثاث قدیمی که ممکن است کمیاب و گران قیمت باشند در این صورت ملاک پرداخت خسارت ، ارزش جایگزینی نو است .

د) ارزیابی خسارت کالاهای تجارتي

کالاهای تجارتي شامل مواد اولیه و مواد در جریان تولید و مواد ساخته شده است . قیمت مواد اولیه بر اساس قیمت خرید با توجه به هزینه حمل تا محل بیمه گذار است . تعیین قیمت مواد در جریان تولید بر اساس قیمت خرید با توجه به هزینه حمل تا محل بیمه گذار و هزینه تولید تا مرحله ای که تولید کالا پیشرفت کرده و در آنجا بعلت تحقق خطر بیمه شده متوقف شده صورت می گیرد . قیمت کالاهای ساخته شده برابر است با قیمت خرید مواد اولیه با اضافه هزینه حمل تا محل بیمه گذار و به اضافه کلیه هزینه های تولید . قیمت فروش ملاک پرداخت خسارت نیست زیرا که قیمت فروش شامل سود بیمه گذار هم می شود که سود ، موضوع بیمه عدم النفع است و تحت شرایط خاص خود بیمه می شود .

ه) ارزیابی خسارت انبار :

در مورد کالاهای انبار شده در انبارهای عمومی : انبار گمرک و سایر محل های مشابه ، خسارت وارده بر اساس قیمت کالای آسیب دیده در محل و زمان وقوع آتش سوزی ملاک قرار می گیرد . بطور کلی ، بیمه گر بیمه نامه آتش سوزی خسارتي مازاد بر ارزش و قیمت بازار اموال خسارت دیده را نمی پردازد . بر ای برخی از کالاهای مورد بیمه که در انبارهای عمومی و غیره انبار می شوند از آنجا که بعد از آتش سوزی ممکن است زمینه وجود این کالاها در بازار کم شود و قیمت آن در بازار افزایش پیدا کند بیمه گران این نوع کالاها را تحت شرایط خاص بیمه می کنند (برای مثال ، پنبه)

انواع پوشش بیمه آتش سوزی : (بیمه نامه) :

- ۱- بیمه آتش سوزی منازل مسکونی :
- ۲- بیمه آتش سوزی مراکز تجاری :
- ۳- بیمه آتش سوزی غیر صنعتی :
- ۴- بیمه آتش سوزی صنعتی :
- ۵- بیمه آتش سوزی انبار و موجودی کالا :
- ۱- بیمه آتش سوزی منازل مسکونی :

در این نوع بیمه ، بیمه گذار ، ساختمان و اثاثیه منزل مسکونی خود را در مقابل خطرات آتش سوزی ، انفجار و صاعقه بیمه میکند . ساختمان و اثاثیه منزل مسکونی را میتوان در مقابل خطرات دیگری نظیر سیل ، زلزله ، طوفان ، ترکیدگی لوله های آب ، ضایعات آب و برف ، برخورد وسایط نقلیه ، ریزش و فروکش و سقوط هواپیما بعنوان خطرات تبعی ، بیمه آتش سوزی بیمه نمود . بیمه آتش سوزی منازل مسکونی جبران کننده خسارات مالی است که در نتیجه وقوع آتش سوزی بطور مستقیم به اموال بیمه شده اعم از منقول و غیر منقول وارد می شود .

در این بیمه نامه آتش سوزی بیمه گر علاوه بر اینکه خسارات مستقیم ناشی از آتش ، صاعقه و انفجار را پوشش می دهد خسارت و هزینه ناشی از اقدامات لازم که به منظور جلوگیری از توسعه خسارت صورت می گیرد و همچنین خسارت و هزینه ناشی از نقل مکان ضروری مورد بیمه بمنظور نجات آن از خطرات بیمه شده را نیز پوشش می دهد .

نکته قابل توجه اینکه بیمه آتش سوزی خسارتهای مادی ناشی از آتش سوزی را تأمین می کند و برای تسری تأمین به خسارتهای غیر مادی احتیاج به تصریح آن در بیمه نامه و به موجب شرط جداگانه می باشد .

خسارتهای غیر مادی عبارت از خساراتی است که در واقع به وقوع آتش سوزی مربوط می شود اما خسارت به ماده و جوهر شیئی وارد نمی گردد . مواردی از قبیل محروم ماندن مالک از مال الاجاره محل خسارت دیده ، عدم امکان بهره برداری و استفاده از محل خسارت دیده . نکته قابل ذکر دیگر اینکه علاوه بر خسارتهای مستقیم مادی ، در اثر آتش سوزی بیمه گذار ممکن است ناچار به تحمل خسارتهای دیگر نیز گردد که متعاقب وقوع آتش سوزی بوجود می آید و میبایست خسارت وارد به اشخاص ثالث را نیز جبران نماید و در این صورت نیز می تواند مسئولیت خود را بیمه نماید مانند : مسئولیت مستأجر در برابر مالک ، مسئولیت مالک در برابر مستأجر ، مسئولیت همسایه در برابر همسایه

اموال مورد بیمه در بیمه آتش سوزی منازل مسکونی :

اموالی که انتقال آن از محلی به محل دیگر ممکن باشد بدون اینکه به خود یا محل آنها خرابی وارد شود اموال منقول و اموالی که از محلی به محل دیگر نتوان آن را نقل نمود (اعم از اینکه استقرار آن ذاتی باشد یا بواسطه عمل انسان به نحوی که نقل آن مستلزم خرابی یا نقص خود مال یا محل آن گردد اموال غیر منقول می نامند .

اموال منقول در بیمه آتش سوزی منازل مسکونی :

شامل کلیه اشیاء و ملزوماتی است که در منزل مسکونی قرار داشته و مورد استفاده اعضای خانواده قرار گیرد .

موارد مهم در پوشش بیمه منازل مسکونی و یا تعیین نرخ حق بیمه :

وضع بنا از حیث مصالح ساختمانی که در آن بکار برده شده ، طبقات و مساحت تقریبی زیر بنا ، وضع سیم کشی برق . طرز گرم کردن و روشنائی ساختمان ، وضع ساختمان از نظر دسترسی و تهیه وسایل آتش نشانی ، وسایل آتش نشانی موجود در منزل مسکونی ، نزدیکی و ارتباط ساختمان با خطرات شدید تر ، سابقه خسارت و بیمه نمودن ساختمان .

انفجار : عبارت است از آزاد شدن انرژی حاصل از انبساط گاز و یا بخار با سرعت زیاد . خطر انفجار هم شامل خسارات ناشی از انفجار آتش زا و هم انفجار سرد می باشد . بطور کلی انفجار به سه صورت مختلف ممکن است درآید .

۱- انفجار مطلق که خاص مواد منفجره است .

۲- احتراق سریع که بیشتر مربوط به مخلوط سوخته‌های مایع و گاز با هوا می باشد.

۳- یکباره آزاد شدن فشار مایع بسیار متراکم در درجات حرارت بالا تر از جوش آن مایع (مانند

دیگ بخار)

حریق : حریق عبارت است از احتراق شدید مواد سوختنی یا آتشی ناخواسته و از کنترل خارج شده که معمولاً با نور ، دود و حرارت زیاد توأم است .

احتراق : احتراق عبارت از یک فعل و انفعال شیمیائی است که تولید نور و حرارت نماید .

زلزله : این پوشش بیمه ای شامل کلیه خساراتی است که مستقیماً در اثر وقوع زلزله و یا آتش سوزی ناشی از آتشفشان بوده و به موجب آن به تمام یا قسمتی از ساختمانهای مورد بیمه و یا اموال موجود در آن آسیب وارد شود .

تعیین نرخ زلزله بر اساس سابقه خسارت امکان پذیر نیست ، نرخ زلزله تنها بر اساس دانش و اطلاعات علمی بر اساس میزان خسارتی که برای انواع مختلف ساختمان پیش بینی می شود و با توجه به شدت زلزله محاسبه می گردد .

سیل : سیل به معنای طغیان رودخانه و جریانهای آب در خارج از مسیر طبیعی خود میباشد که بعلت ریزش باران و یا طغیان رودخانه ایجاد شده باشد . به موجب این بیمه ، کلیه اموال ، ساختمان و دیگر موارد بیمه شده مندرج در بیمه نامه آتش سوزی در مقابل خسارت ناشی از سیل تحت پوشش قرار می گیرد .

طوفان : بیمه نامه هایی که خطر طوفان نیز در آن تحت پوشش قرار گرفته باشد خسارت مستقیم ناشی از طوفان ، تند باد و گرد باد را جبران می نماید .

تگرگ : بیمه تگرگ از طریق صدور دو نوع بیمه نامه امکان پذیر است یکی بیمه نامه جبران خسارت وارد بر محصولات کشاورزی که بصورت کوتاه مدت صادر می شود و به محض برداشت محصول بیمه نامه منقضی می گردد و دیگری بیمه شکست شیشه برای ساختمانهای شیشه ای که مدت اعتبار قرارداد یکسال است .

سقوط هواپیما :

خسارت ناشی از سقوط هواپیما و هلی کوپتر و یا اشیاء دیگر منفصله از آن (باستثنای بمب و یا موارد منفجره دیگر و همچنین خسارات ناشی از امواج صوتی هواپیمائی که با سرعت صوت و یا مافوق صوت پرواز می کنند) میتواند تحت پوشش بیمه های آتش سوزی قرار گیرد. باید خاطر نشان شود که هر گونه خسارت آتش سوزی ناشی از سقوط هواپیما و یا اشیائی از هواپیما، از جمله تعهدات بیمه گر آتش سوزی است یعنی دامنه شمول پوشش بیمه سقوط هواپیما منحصر به خساراتی است که منجر به آتش سوزی نگردد.

در صورتیکه مالک یا بهره بردار هواپیما در مقابل خسارات وارد به اشخاص ثالث مسئولیت قانونی داشته باشد، بیمه گذار جهت جبران خسارات وارده حق رجوع به مالک و بهره بردار را دارد و اگر خسارت بیمه گذار توسط بیمه گر جبران شود، بر اساس اصل جانشینی این حق تا میزانی که خسارت پرداخت شده به بیمه گر منتقل می گردد.

انفجار ظروف: عبارت است از انفجاری که در یک مخزن و یا منبع که تحت فشار هوا - گاز یا بخار قرار دارد روی می دهد و بدنه آن در اثر هوا - گاز یا بخار که از داخل به طرف خارج فشار می آورد پاره می شود. این پارگی باید به قدری بزرگ باشد که باعث بوجود آمدن یک تعادل ناگهانی فشار داخل و خارج منبع گردد.

تنها دریدن و پاره شدن مخزن دلیل انفجار کامل نمی باشد. طریق بوجود آمدن فشار و همچنین زمان تولید شدن فشار یا بدست آوردن تعادل در انواع انفجارها مختلف است. تنها هنگامی این متعادل شدن به صورت انفجار صورت می گیرد که مانند انواع دیگر انفجارها ناگهانی باشد و برای این ناگهانی بودن باید محل خارج شدن محتویات منبع از یک اندازه بخصوص کمتر نباشد. خسارت وارده به اشخاص ثالث (جانی و مالی):
هزینه پاکسازی:

شکست شیشه:

بیمه شکست شیشه یکی از خطرات اضافی است که بندرت جداگانه صادر می شود. بیمه گران ترجیح میدهند که همراه با بیمه نامه آتش سوزی آن را صادر کنند.

بیمه گر متعهد جبران خسارت وارده به شیئی بیمه شده در اثر شکستن و یا خرد شدن می باشد. شکستن شیشه و یا پریدن قطعه کوچکی از سطح آن مشمول بیمه نیست، بیمه گر امکان دارد با دریافت حق بیمه بیشتر تعهد خود را نسبت به خسارت وارده به اشیاء داخل ویتترین که از شکستن شیشه ناشی می شود تعمیم دهد.

الف) خسارت قابل جبران در بیمه شکست شیشه:

خسارت ناشی از شکست شیشه های زیر از جمله مواردی است که پوشش بیمه ای دارند.

- شیشه ویتترین و شیشه درب ها

- آئینه ها

- شیشه های قسمت بیرونی ساختمان
  - شیشه های هنری نقاشی شده
  - انواع تابلوهای شیشه ای
  - شیشه های مساجد و کلیسا ها
  - نمای شیشه ای ساختمان
  - شیشه های ادارات ، منازل مسکونی ، کارخانجات
  - شیشه های ایمنی
  - شیشه های مات
  - شیشه های چند لایه
- هر گونه تغییرات در محل مورد بیمه که تعهد بیمه گر را افزایش می دهد اگر ناشی از عمل خود بیمه گذار باشد قبل از شروع به تغییرات و اگر ناشی از عمل شخص ثالث باشد ، باید مراتب را در ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ اطلاع خود رسماً به بیمه گر اعلام کند .
- ب (موارد زیر در بیمه شکست شیشه شدید خطر محسوب می شوند :
- تغییرات ساختمانی
  - تغییرات اساسی و زدن داربست داخل یا روی ساختمان محل مورد بیمه
  - تأسیس مغازه یا محل کار در مکانی که قبلاً بدون استفاده بوده
  - نقاشی و تیره رنگ کردن شیشه
  - معیوب شدن چهارچوب حفاظ شیشه
- در بیمه شکست شیشه از دستگاههای حرارت زا و یا آب گرم جهت بر طرف کردن یخ روی شیشه خودداری شود و محل لامپهای برق با اجاق یا چراغ گاز باید فاصله داشته باشد .
- ج (خسارت استثناء شده در بیمه شکست شیشه :
- خسارت ناشی از جنگ ، شورش
  - خسارت ناشی از زلزله و استفاده از انرژی هسته ای
  - خسارت ناشی از آتش سوزی صاعقه و انفجار
  - خسارت ناشی از رنگ کردن شیشه ها با رنگهایی که نورااز آنها عبور نمی کند
  - خسارت ناشی از تغییر محل شیشه بیمه شده (محل شیشه های نصب شده اکثراً ثابت است ولی خسارت وارد به شیشه های متحرک مانند ویتترین های قابل حرکت یا آینه ها در منازل مسکونی ، در صورتیکه تغییر در داخل محل مورد بیمه باشد جزو تعهدات بیمه گر محسوب می شود)
- د) عواملی که در تعیین حق بیمه شکست شیشه مورد توجه بیمه گر قرار می گیرد عبارتند از :
- سطح شیشه ، هر چه سطح شیشه بزرگتر باشد نرخ آن زیادتر است
  - نوع شیشه (شیشه ویتترین ، درب ، میز ، شیشه ویتترین متحرک و غیره
  - نوع حفاظت دور شیشه (چوبی ، فلزی یا بدون حفاظ)
  - ضخامت شیشه